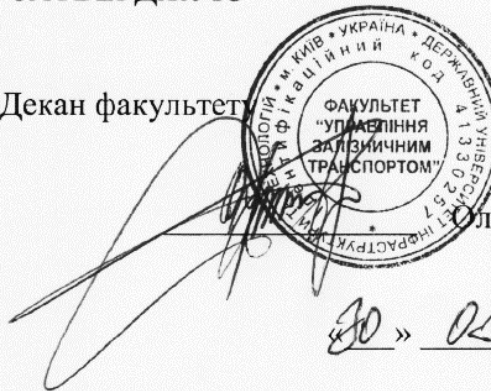


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА ІСТОРІЇ НАУКИ І ТЕХНІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету



Олег СТРЕЛКО

30 » 01 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Історія України та української культури»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 27 «Транспорт»

Спеціальність: 275 Транспортні технології (за видами)

Освітньо – професійна програма: «Транспортна технології (на залізничному транспорті)»

2024-2025 навчальний рік

Робоча програма дисципліни «Історія України та української культури» для студентів рівня вищої освіти першій (бакалаврський), галузі знань 27 «Транспорт», спеціальності 275 Транспортні технології (за видами), ОПП «Транспортна технології (на залізничному транспорті)» денної та заочної форми навчання. К.: ДУІТ, 2024. с.

Розробник: к. філос. н., доцент кафедри філософії та історії науки і техніки Бега Маргарита Іванівна

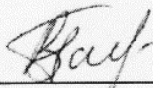


(підпис)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри «Філософія та історія науки і техніки»

Протокол від «28» _____ серпня _____ 2024 року № 1

Завідувач кафедри



(підпис)

Віра ГАМАЛІЯ

© Бега М.І., 2024 рік

© Бега М.І., 2025 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>27 «Транспорт»</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Спеціальність <u>275 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)»</u>		
Модулів – 2	Освітньо-професійна програма: «Транспортні технології на залізничному транспорті»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання —		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 3	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Лекції	
		30 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	2 год.
		Лабораторні	
		—	—
		Самостійна робота	
		60 год.	108
Індивідуальне завдання (Контрольна робота)			
7	1		
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 30/70

для заочної форми навчання – 10/90

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Історія України та української культури» є найважливішою в умовах сучасних викликів, і за часом вивчення першою навчальною дисципліною у блоці соціально-гуманітарних дисциплін для усіх спеціальностей, за якими ведеться підготовка бакалаврів. Спрямована на отримання студентами фундаментальних знань з історії України та української культури як основи формування світогляду відповідального громадянина, носія інтелектуальних, моральних та естетичних якостей, гідних високоосвіченого фахівця. Вона покликана забезпечити отримання студентами наукових знань з історії України як основи формування світогляду відповідального громадянина, патріота своєї держави, носія гуманістичних цінностей. Знання з історії необхідні для усвідомлення нашого минулого, осмислення сьогодення та розуміння перспектив на майбутнє українського народу.

Історія української державності та культури має тисячолітні традиції. Проте нині український народ перебуває в умовах безкомпромісної боротьби за своє існування як нації, що зробила свій цивілізаційний вибір. Успіх у цій справі залежить від усвідомлення кожного з нас приналежності до великої європейської спільноти. Це складне завдання, яке, на жаль, не зуміли зреалізувати за останні більше, ніж тридцять років державної незалежності. Сьогодні це завдання є одним з основних пріоритетів для збереження держави України. Реалізація його залежить, перш за все, від успіху в підготовці і вихованні високопрофесійної технічної еліти України, яка буде в майбутньому відстоювати, в тому числі, свою свідому громадянську позицію та свою приналежність до вільної європейської нації.

Навчальний блок «Історія української культури» сприяє формуванню у здобувачів освіти системи ключових, міжпредметних і предметних мистецьких компетентностей у процесі пізнання, інтерпретації, творення, оцінювання культури України. Отримання ними фундаментальних знань з історії культури України як основи формування світогляду відповідального громадянина, носія інтелектуальних, моральних та естетичних якостей.

Мета вивчення дисципліни – є формування в здобувачів освіти національно-культурної ідентичності, патріотичного світогляду, активної соціальної та громадянської позиції, почуття власної гідності у результаті осмислення соціального та морального досвіду минулих поколінь, розуміння історії і культури України в контексті історичного процесу. А також отримання студентами фундаментальних знань з історії та культури України як основи формування світогляду відповідального громадянина, носія інтелектуальних, моральних та естетичних якостей гідних високоосвіченого фахівця.

Завдання дисципліни поглиблення інтересу до історії як сфери знань і навчального предмета, розвиток мисленнєвих здібностей та умінь, необхідних для розуміння сучасних викликів; набуття системних знань про факти, події, явища, тенденції в Україні та світі ХХ–ХХІ ст. з позицій: цінності життя людини, досвіду українського державотворення, утвердження єдності й

соборності Українського народу, значення європейських культурних і правових традицій для суспільних процесів в Україні, зміцнення національних інтересів і суверенітету, цілісності та непорушності кордонів Української держави в контексті світового історичного процесу; розвиток історичного, критичного та творчого мислення, здатності розуміти загальний хід історичного процесу, проблеми, що стоять перед країною та світом; спонукати до усвідомлення національного інтересу, необхідності захисту суверенітету, територіальної цілісності своєї держави в умовах реальних військово-політичних, інформаційних та інших викликів; долучення до духовних і культурних надбань і цінностей, історико-культурних традицій українського й інших народів; сприяння формуванню політичної та правової культури, громадянської самосвідомості, пошани до державної символіки України в гармонійному поєднанні із національними та загальнолюдськими цінностями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основні шляхи етногенезу української нації;
- основні періоди історичного розвитку українського народу та етапи формування української нації та її державності;
- найважливіші події та явища української історії в контексті світової історії, роль України в системі міжнародних відносин в минулому та сьогодні;
- основні теорії походження культури (культурогенезу);
- історію етногенезу українців;
- особливості ментальності українців;
- основні поняття з теорії мистецтва;
- складові української культури;
- культуру первісного суспільства;
- культуру доби Києворуської держави;
- українську культуру доби пізнього середньовіччя;
- культуру українського народу нового часу;
- сучасну українську культуру та її особливості;

вміти:

- здійснювати пошук та аналізувати інформацію з різних джерел;
- користуватись категоріально-понятійним апаратом історичної науки та вміння працювати з науковою та методичною літературою;
- аналізувати історичні процеси, події, факти, давати їм власну оцінку; - користуватись різноманітними методами дослідження історичного процесу;
- застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення;
- вирішувати професійні завдання спираючись на гуманістичні, загальнолюдські цінності, особисті знання, ідеї, переконання;
- аргументовано відстоювати свої погляди, брати участь у дискусії з метою пошуку історичної істини;
- мати громадянську позицію, високу історико-політичну культуру.
- зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії української культури;

Міждисциплінарні зв'язки: історія української культури, українська мова, соціально-політичні студії.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин (4 кредити ЄКТС)

Відповідно до освітньо-професійної програми «Транспортні технології на залізничному транспорті» вивчення навчальної дисципліни «Історія України та української культури» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у галузі транспорту з використанням теорій та методів сучасної транспортної науки на основі системного підходу та з урахуванням комплексності та невизначеності умов функціонування транспортних систем.

Загальні компетентності

ЗК -1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Транспортні технології на залізничному транспорті» вивчення навчальної дисципліни «Історія України та української культури» повинно забезпечити досягнення здобувачами наукового ступеня доктора філософії таких програмних результатів навчання:

РН-1. Брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ.

РН-3. Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Історія України.

Змістовий модуль 1. Основні віхи Історії України.

Тема 1. Тема 1. Вступ до курсу. Київська Русь

Понятійний апарат, періодизація, джерела та історіографія вітчизняної історії. Сучасні концептуальні підходи історичної науки. Зародження цивілізації і державності на території України у дослов'янські часи. Східнослов'янські племена VI–IX ст., фактори їх консолідації. Утворення давньо-руської держави. Основні теорії походження Київської Русі. Перші правителі Київської Русі. Адміністративна, військова і релігійна реформи Володимира Великого. Розбудова держави за часів князювання Ярослава Мудрого.

Територія і етнічний склад населення Київської Русі. Форма правління та основні структурні елементи політичної влади. Соціальна структура давньоруського суспільства. Соціально-економічний розвиток держави. Формування феодалних відносин. Ослаблення великокнязівської влади. Боротьба Володимира Мономаха за єдність Русі. Феодална розробленість, її причини та наслідки.

Монголо-татарська навала. Економічне і політичне піднесення Галицько-Волинського князівства. Його роль у формуванні української народності і державності.

Тема 2. Українські землі у складі Литви та Польщі (середина XIV – перша половина XVII ст.)

Включення українських земель до складу Великого князівства Литовського. Суспільно-політичний устрій ВКЛ. Політика литовських князів в українських землях. Ліквідація удільних князівств. Провідні тенденції в розвитку українського суспільства в XV–XVI ст.

Зростання впливу Польщі на Литву. Кревська унія 1385 р. Кримське ханство, напади татар і турків на українські землі. Боротьба Московської держави за українські території, які перебували під владою Литви.

Люблінська унія та її наслідки для України. Берестейська унія 1596 р. Посилення соціального, національно-релігійного гноблення. Ополячення місцевої знаті.

Виникнення, розвиток козацтва, зростання його значення в житті українського суспільства. Запорізька Січ, її суспільно-політичний устрій і роль в Речі Посполитій та європейських міждержавних відносинах. Гетьман П. Конашевич-Сагайдачний. Козацькі та селянські повстання кінця XVI – 30 х років XVII ст.

Тема 3. Україна в часи існування козацької держави (середина XVII – кінець XVIII ст.)

Соціальний вибух в українських землях в середині XVII ст., його економічні, політичні, соціальні та релігійні причини. Передумови національної революції, які визріли в українському суспільстві, форми боротьби, масштаби суспільних зрушень. Рушійні сили революції. Періодизація національної революції.

Початок української національної революції. Богдан Хмельницький. Розгортання національно-визвольної боротьби та успіхи повстанців на початковому етапі війни. Зборівська угода та її роль у формуванні козацької держави. Поразка під Берестечком і її наслідки. Білоцерківський договір. Перемоги під Жванцем і Батогом. Укладення союзу з Московським царством. Переяславська Рада 1654 р., «Березневі статті», їх оцінки в історичній літературі. Военні дії проти Польщі у 1654–1655 рр. Віленське перемир'я 1656 р. Пошук гетьманом нових союзників. Смерть Б. Хмельницького. Початок Руїни. Політика І. Виговського. Гадяцький трактат 1658 р. Політика Ю. Хмельницького, його роль в подіях Руїни. Переяславські статті 1659 р., Андрусівське перемир'я 1667 р. Розкол України на Правобережну та Лівобережну. Початок поділу українських земель між сусідніми державами. Гетьман П. Дорошенко та його боротьба за возз'єднання українських земель. Капітуляція П. Дорошенка. Причини поразки та значення української національної революції у контексті та європейської історії.

Політичний, територіально-адміністративний устрій та статус Гетьманщини в складі Московської держави. Колонізація Слобожанщини. Слобідські козацькі полки. Протилежність козацько-демократичних традицій України і східно-монархічних політичних принципів Московії.

Провідні тенденції державного розвитку Гетьманщини за правління Івана Мазепи. Наслідки та значення антимосковського виступу І. Мазепи для України. Гетьман у вигнанні П. Орлик, його «Конституція» та боротьба за українську державність.

Політика царизму. Малоросійська колегія. Останній гетьман України К. Розумовський. «Золота осінь» Гетьманщини. Ліквідація автономних прав Лівобережжя, закріпачення селянства. Поглинення Російською імперією Кримського ханства. Ліквідація Запорозької Січі, історична доля козацтва та його роль в суспільно-політичній історії України. Правобережжя під владою Польщі. Гайдамацький рух, Коліївщина.

Інкорпорація України в державні структури Російської та Австрійської імперій.

Тема 4. Україна під владою Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперій наприкінці XVIII – на початку XX ст.

Економічне, політичне і соціальне становище українських земель у складі Російської імперії. Напад Наполеона на Росію. Участь українців у Вітчизняній війні 1812 року.

Етап пробудження українського національного відродження. Слобожанщина як центр українського національного життя на початку XIX ст. «Руська трійця».

Початок політизації українського національного руху. Кирило-Мефодіївське товариство, Головна Руська Рада (самостійне вивчення).

Криза кріпосної системи господарства. Скасування кріпосного права в Австрійській імперії. Реформи 1860–1870-х років в Російській імперії та їх наслідки для України.

Подальший розвиток українського національного руху (діяльність громад, рух хлопomanів та українофілів). Репресивна політика російської влади по відношенню до української культури. Валуєвський циркуляр 1863 р., Емський указ Олександра II 1876 р. Переміщення центру українського руху до Галичини. Виникнення перших українських політичних партій.

Особливості і характерні риси розвитку капіталізму в Україні. Столипінська аграрна реформа. Українська трудова еміграція.

Революція 1905–1907 рр. в Російській імперії та її наслідки для України

Україна в Першій світовій війні. Воєнні дії на території України. Українські січові стрільці. Наслідки війни для України.

Тема 5. Революційні події 1917–1921 років в Україні: причини, рушійні сили, наслідки

Лютнева революція 1917 року в Росії, повалення самодержавства. Центральна Рада. I-й Універсал. Державне та військове будівництво в Україні після революції. II Універсал. Протиріччя між тимчасовим урядом і Центральною Радою з приводу автономії України.

Жовтневий переворот в Петрограді. II Всеросійський з'їзд Рад. Ставлення Центральної Ради до Ради Народних

Комісарів. III-й Універсал. Проголошення Української Народної Республіки. Війна між УНР і радянською Росією. IV Універсал.

Брестський мир і Україна. Українська Держава П. Скоропадського, її внутрішня та зовнішня політика. Завершення Першої світової війни (самостійне вивчення).

Прихід до влади Директорії. Відновлення УНР. С. Петлюра. Збройна боротьба Директорії за українську державність.

Західно-Українська Народна Республіка. Акт злуки

УНР і ЗУНР 22 січня 1919 р. Українська Галицька армія. Наслідки Української революції 1917–1921 років.

Тема 6. Україна в міжвоєнний період

Відродження господарства УСРР на засадах НЕПу. Утворення Союзу СРСР. Українізація: сутність, методи проведення, підсумки.

«Великий перелом». Суцільна колективізація сільського господарства, форсована індустріалізація. Голодомор 1932–1933 р.

Остаточне завершення формування тоталітарної політичної системи в СРСР. Масові репресії (самостійне вивчення).

Становище західноукраїнських земель у складі Польщі, Чехословаччини та Румунії

Основні напрямки розвитку української державницької ідеї в міжвоєнний період (український національний комунізм, український консерватизм, інтегральний націоналізм). Вплив ОУН на розвиток національного руху.

Тема 7. Українське питання напередодні та в роки Другої світової війни

Українське питання в міжнародній політиці напередодні та на початку війни. Карпатська Україна. Активізація боротьби ОУН за створення незалежної України.

Пакт про ненапад між СРСР і Німеччиною та його наслідки для народів Європи.

Початок Другої світової війни. Вступ Радянської Армії на землі Західної України. Включення західноукраїнських земель до складу УРСР. Радянізація Західної України.

Напад Німеччини на СРСР. Причини поразки Червоної Армії в початковий період війни. Оборона Києва

Одеси, Севастополя, Харкова. Німецько-фашистський окупаційний режим.

Проголошення у Львові 30 червня 1941 р. акту відновлення української державності. Створення та діяльність військових формувань УПА.

Всенародна боротьба в тилу ворога. Розгортання партизанського і підпільного руху на окупованій території України.

Внесок працівників тилу в боротьбу проти окупантів. Початок визволення України. Корінний перелом у війні. Визволення Лівобережної України. Повне визволення України від німецько-фашистських загарбників.

Програма відбудови народного господарства України. Перетворення України у важливу матеріальну базу діючої армії.

Внесок українського народу в загальну перемогу над Німеччиною. Ціна перемоги.

Тема 8. Основні тенденції і суперечності розвитку України у 1945–1985 рр.

Врегулювання територіальних питань та зміни у складі населення України наприкінці війни. Відбудова народного господарства.

Індустріалізація західних областей України. Голод 1946–1947рр.

Боротьба радянської влади проти УПА. Депортація населення з західноукраїнських земель.

Смерть Сталіна. М. Хрущов. Десталінізація. XX з'їзд КПРС. Доба «відлиги» і її наслідки для УРСР. Активізація української інтелігенції. Шестидесятники. Дисидентський рух. В. Симоненко, Л. Лук'яненко, В. Чорновіл, Є.Сверстюк та інші українські дисиденти (самостійне вивчення).

Загострення протиріч суспільно-політичного розвитку в середині 1960-х років. Непослідовність проведення політичних реформ. Жовтневий (1964 р.) Пленум ЦК КПРС. Прояви консервативних політичних тенденцій. П. Ю. Шелест. Розширення числа прихильників національної ідеї. Українська Гельсінська група. Боротьба з українським націоналізмом.

Зростання застійних та кризових явищ в економічному та політичному житті України. Уповільнення темпів розвитку виробництва.

Тема 9. Україна в часи «перебудови» та розпаду СРСР (1985–1991 рр.)

Політика перебудови, її сутність і наслідки. Загострення національного питання в СРСР у другій половині 1980-х років. Взаємозв'язок етнополітичних ситуацій в Україні і в інших республіках СРСР. Поява в союзних республіках масових національних рухів та їх політична еволюція. Виникнення і організаційне оформлення масового національного руху в Україні. Вибори 1989 і 1990 рр.

Розвиток політичної ситуації з березня 1990 по серпень 1991 р. Декларація про державний суверенітет України. «Війна законів» і боротьба довкола нового Союзного Договору. Серпневі події 1991 року. ДКНС і його провал. Акт проголошення незалежності України. Грудневий 1991 року референдум в Україні як акт національного самовизначення. Л. Кравчук. Утворення СНД, правове оформлення розпаду СРСР. Основні причини та чинники дезінтеграції Радянського Союзу.

Тема 10. Розвиток сучасної української держави. Підсумки історичного шляху України

Геополітичне становище України, головні складові соціально-економічної і політичної ситуації в країні. Державне будівництво.

Конституція України і її місце в житті суспільства. Політичні рухи та партії сучасної України, їх позиції в питаннях державотворення. Україна в міжнародних відносинах, основні напрямки і проблеми її зовнішньої політики. Українська діаспора. Київ як історичне місто і важливий економічний та культурний центр України.

Модуль II. Історія української культури.

Змістовний модуль 2. Особливості української культури.

Тема 11. Культура Київської Русі.

Культурні відносини Київської Русі та Візантії. Вплив Азійського Сходу на давньоруську культуру. Прийняття християнства та його роль в історії української культури. Вхідження Русі у європейський християнський культурний простір. «Світи» міста, села, церкви та князівського двору в давньоруській культурі.

Розвиток писемності, етико-філософської думки, природничих знань та естетичної самосвідомості. Давньоруське літописання: світова історія та сенс людського життя. Просторові мистецтва, музика і театр в художній культурі Київської Русі.

Тема 12. Українська культура Литовсько-Польської доби.

Суспільно-політичні та історичні обставини розвитку української культури. Розвиток освіти і наукових знань. Братські школи. Меценатство. Україна і західноєвропейські культурні впливи. Полемічна література. Книгодрукування.

Тема 13. Культура Нового часу в Україні (XVII–XVIII ст.)

Особливості та світоглядні орієнтири культури Нового часу. Формування ідеалу республіканського устрою та інших фундаментальних цінностей буржуазного суспільства. Зміна ролі релігії та церкви. Наукова революція XVII ст. Раціоналізм. Сенсуалізм та емпіризм. Козацтво як культурне явище. Основні цінності культури козацько-гетьманської доби.

Українське Просвітництво XVII–XVIII ст. Розвиток національної самосвідомості та нової культурної еліти.

Плюралізм української художньої культури XVII–XVIII ст.: бароко, класицизм, рококо, сентименталізм. Західноєвропейська, українська та російська культури Нового часу: культурний простір та зв'язки.

Тема 14. Культура України XIX – XX ст.

Суперечливість матеріальної та духовної культури XIX ст. Формування нової картини світу. Мистецтво, філософія та мораль – головні форми духовної самосвідомості культури XIX ст.

Типологічна своєрідність культури, розширення її «світу» (виникнення фото, кіно, дизайну). Основні тенденції художньої свідомості (романтична, позитивістська, діалектична).

Особливості культури України у XIX ст. Роль освітніх закладів та наукових інституцій.

Поміщицькі маєтки в культурному ландшафті XIX ст. Різноманітність художнього життя: класицизм, романтизм, реалізм, імпресіонізм, символізм, модерн.

Соціально-економічні та політичні чинники формування культури Слобожанщини.

Нові явища в світовій та українській культурі кінця XIX – поч. XX ст. Розвиток української літератури. Т.Г. Шевченко і українська культура. Роль І. Франка у розвитку української культури та духовності. Драматургія і театр (м. Полтава, м. Харків). Музичне мистецтво. М. Лисенко – класик українського музичного мистецтва. Архітектура, скульптура, живопис, графіка. Леся Українка, Ганна Барвінок, Марко Вовчок (життєвий і творчий феномен українських письменниць).

Культура і духовне життя в Україні у 1917-1920 р.р. Політика українізації та її вплив на культуру. Культурне піднесення 20-х років. Становище культури в Україні у 30-х роках. «Розстріляне відродження».

Культурне життя в Україні у другій половині 40 – на початку 50-х років. Культура і духовне життя в Україні часів хрущовської «відлиги». Культурні надбання української діаспори. Українська культура в 70-80-х роках. Тенденції сучасного національно-культурного відродження.

Тема 15. Культура України кінця XX – поч. XXI ст.

Культура України кінця XX – поч. XXI ст.: від тоталітаризму до національно-культурного відродження і формування інформаційного суспільства.

Особливості української художньої культури. Реалізм. Модернізм і постмодернізм. Внесок українського мистецтва у скарбницю світової культурної спадщини

Збереження світової та національної спадщини та формування. Концепція державної політики в галузі культури.

Місце та роль музичної та архівної справи в збереженні культурної спадщини та розвитку української культури. Самобутність художньої культури. Національні риси основних напрямів мистецтва.

5. СТРУКТУРА ТА ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	ус бо го	у тому числі				ус бо го	у тому числі			
		л	п	інд	с.р		л	п	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль I. Історія України.										
<i>Змістовний модуль 1. Основні віхи Історії України.</i>										
Тема 1. Тема 1. Вступ до курсу. Київська Русь.	8	2	2	–	4	8	–	–	–	8
Тема 2. Українські землі у складі Литви та Польщі (середина XIV – перша половина XVII ст.	8	2	2	–	4	8	–	1	–	7
Тема 3. Україна в часи існування козацької держа- ви (середина XVII – кінець XVIII ст.)	8	2	2	–	4	8	2	–	–	6
Тема 4. Україна під владою Російської та Австрій- ської (Австро- Угорської) імперій наприкінці XVIII – на початку XX ст.	8	2	2	–	4	8	–	–	–	8
Тема 5. Революційні події 1917–1921 років в Украї- ні: причини, рушійні сили, наслідки	8	2	2	–	4	8	2	–	–	6
Тема6. Україна в міжвоєнний період	8	2	2	–	4	8	–	–	–	8
Тема7. Українське питання напередодні та в роки Другої світової війни.	8	2	2	–	4	8	2	–	–	6
Тема 8. Основні тенденції і суперечності розвитку України у 1945–1985 рр.	8	2	2	–	4	8	–	–	–	8

Тема 9. Україна в часи «перебудови» та розпаду СРСР (1985–1991 рр.).	8	2	2	-	4	8	-	-	-	8
Тема10.Розвиток сучасної української держави. Підсумки історичного шляху України.	8	2	2	-	4	8	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	80	20	20	-	40	80	6	1		73
Модуль II. Історія української культури.										
<i>Змістовий модуль 2. Особливості української культури.</i>										
Тема11.Культура Київської Русі.	8	2	2	-	4	8	-	-	-	8
Тема12.Українська культура Литовсько-Польської доби.	8	2	2	-	4	8	2	-	-	6
Тема 13. Культура Нового часу в Україні (XVII–XVIII ст.)	8	2	2	-	4	8	-	-	-	8
Тема14.Тема 14. Культура України XIX – XX ст.	8	2	2	-	4	8	2	-	-	6
Тема15.Культура України кінця XX – поч. XXI ст.	8	2	2	-	4	8	-	1	-	7
Разом за змістовим модулем 2	40	10	10	-	20	40	4	1	-	35
ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	120	30	30	-	60	120	10	2	-	108

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття – це особлива форма навчальних практичних занять, яка полягає у самостійному вивченні студентами окремих питань і тем лекційного курсу з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді рефератів, доповідей, повідомлень, есе тощо з подальшим їх обговоренням.

Особливостями семінарського заняття є активна участь самих студентів у з'ясуванні сутності проблем, питань, що були винесені на розгляд; а також надання студентам можливості вільно висловлюватися під час розгляду питань, що винесені на обговорення, при цьому викладач допомагає їм вірно будувати свої міркування.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1.	Тема 1. Східнослов'янські племена VI–IX ст., фактори їх консолідації.	2	—

2.	Тема 2. Включення українських земель до складу Великого князівства Литовського.	2	—
3.	Тема 3. Передумови національної революції, які визріли в українському суспільстві, форми боротьби, масштаби суспільних зрушень.	2	1
4.	Тема 4. Економічне, політичне і соціальне становище українських земель у складі Російської імперії.	2	—
5.	Тема 5. Західно-Українська Народна Республіка.	2	—
6.	Тема 6. Україна в міжвоєнний період.	2	—
7.	Тема 7. Початок Другої світової війни.	2	—
8.	Тема 8. Десталінізація. XX з'їзд КПРС.	2	—
9.	Тема 9. Утворення СНД, правове оформлення розпаду СРСР.	2	
10.	Тема 10. Конституція України і її місце в житті суспільства	2	1
11.	Тема 11. Входження Русі у європейський християнський культурний простір.	2	-
12.	Тема 12. Українська культура Литовсько-Польської доби.	2	-
13.	Тема 13. Українське Просвітництво XVII–XVIII ст.	2	-
14.	Тема 14. Культурне життя в Україні у другій половині 40 – на початку 50-х років.	2	-
15.	Тема 15. Культура України кінця XX – поч. XXI ст.: від тоталітаризму до національно-культурного відродження.	2	-
	Разом	30	2

7. ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студента – це основний засіб оволодіння навчальним матеріалом під керівництвом викладача у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Навчальний час, відведений для цього, визначається навчальним планом і залежить від загального обсягу годин, відведених для вивчення конкретної навчальної дисципліни.

Розподіл самостійної роботи включає в себе:

ПМК – підготовка до модульного контролю;

ПП – підготовка до семінарських занять;

ППК – підготовка до підсумкового контролю (диференційованого заліку/екзамену).

У робочій програмі навчальної дисципліни самостійна робота відображається у вигляді таблиці у розрізі тем та кількості годин, відведених для їх виконання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1.	Тема 1. Включення українських земель до складу Великого князівства Литовського.	2	4
2.	Тема 2. Соціальний вибух в українських землях в середині XVII ст., його економічні, політичні, соціальні та релігійні причини.	4	6
3.	Тема 3. Економічне, політичне і соціальне становище українських земель у складі Російської імперії.	7	10
4.	Тема 4. Лютнева революція 1917 року в Росії, повалення самодержавства.	5	8
5.	Тема 5. Відродження господарства УСРР на засадах НЕПу.	5	8
6.	Тема 6. Українське питання в міжнародній політиці напередодні та на початку другої світової війни.	4	8
7.	Тема 7. Політика перебудови, її сутність і наслідки.	6	8
8.	Тема 8. Конституція України і її місце в житті суспільства.	5	8
9.	Тема 9. Сутність культури, її структура, функції.	4	6
10.	Тема 10. Концепції української культури.	4	6
11.	Тема 11. Культура українського Середньовіччя.	4	6
12.	Тема 12. Стародавня культура на теренах України.	6	10
13.	Тема 13. Культура України в 1917 – першій половині 40-х років.	5	8
14.	Тема 14. Культура України у другій половині 40-х – 90-х роках ХХ ст.	4	6
15.	Тема 15. Культура України кінця ХХ – поч. ХХІ ст.	5	6
	Разом	60	108

8. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Однією з складових самостійної роботи студента є індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ). ІНДЗ – це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських, практичних занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому.

Згідно із Робочим навчальним планом підготовки бакалаврів студенти виконують в якості ІНДЗ контрольну роботу. Виконання такої форми роботи закладає у студента первинні навички самостійної дослідницької діяльності, сприяє набуттю навичок пошуку, опрацювання відповідних джерел інформації, а також дозволяє перевірити рівень засвоєння основних знань з навчальної дисципліни.

Перелік контрольних робіт.

- 1.Сучасна гібридна війна Росії проти України.
- 2.Люблінська унія 1569 р та її наслідки для українського населення.
- 3.Розгортання національно-визвольної боротьби в 1648-1649 рр.
- 4.Доба Руїни на українських землях.
- 5.П. Орлик, його «Конституція».
- 6.Російсько-турецька війна 1828-1829 рр. і Україна.
- 7.Революція в Росії 1905-1907 рр. та революційні події в Україні.
- 8.Національна політика російського царизму щодо українців.
- 9.М. Грушевський. Внутрішня і зовнішня політика Центральної Ради.
- 10.Державний статус УСРР в 1921-1922 рр.
- 11.Радянсько-німецький пакт про ненапад 23 серпня 1939 року.
- 12.«Відлига». Розвиток народного господарства у 50-60-х рр.
- 13.Україна в період загострення кризи радянської системи (1965-1985 рр.).
- 14.Формування економічних передумов розпаду СРСР.
- 15.Софія Київська – видатна пам'ятка вітчизняної культури.
- 16.Вітчизняна оборонна архітектура XIV–XVI ст.: від готики до ренесансу.
17. Культура Нового часу в Україні (XVII– XVIII ст.).
18. Національне Відродження.
19. Українська література та драматургія у XIX – XX ст.
20. Культура України кінця XX – поч. XXI ст.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Застосовується комплекс методів навчання за особливостями навчально-пізнавальної діяльності студентів, а саме, наступні методи:

- пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний), коли викладач організує сприймання та усвідомлення студентами інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;

- репродуктивний, коли викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;

- проблемного виконання, коли викладач формулює проблему і вирішує її, а студенти стежать за ходом творчого пошуку (студентам подається своєрідний еталон творчого мислення);

- частково-пошуковий (евристичний), коли викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності студентів);

- дослідницький, коли викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

В процесі навчання застосовуються можливості мультимедійних засобів, інтернет-ресурси та інші можливості новітніх освітніх технологій.

При викладанні дисципліни «Історія України та української культури» застосовуються наступні форми навчання:

- словесні (лекція, пояснення до інших видів навчальної роботи, бесіди);
- наочні (ілюстрації у навчально-методичній літературі, наочне приладдя, презентації, початкові фільми з використанням мультимедійної техніки);
- семінарські заняття.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

Поточний контроль – контроль за виконанням самостійної роботи (усне опитування, перевірка письмових та творчих завдань); перевірка підготовки до семінарських занять (усне опитування, оцінка виступів студентів при обговоренні теоретичних питань); підсумковий контроль за змістовими модулями (усне опитування, письмові відповіді на проблемні питання, тестування).

Модульний рубіжний контроль – письмова робота або тестування.

Підсумковий семестровий контроль – екзамен.

Курс дисципліни поділено на два змістовних модулі. Кожний модуль складається з тем, які є обов'язковими для опанування. В кінці вивчення курсу проводиться модульний контроль оцінювання знань студентів у формі письмової роботи або тестування.

Кожний модуль складається із трьох видів роботи: вивчення теоретичного курсу (лекційний матеріал), підготовки до семінарських занять (протягом семестру), а також постійної самостійної роботи студента. Кожний вид роботи є обов'язковим і оцінюється відповідною кількістю балів.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Система ЄКТС передбачає 100-бальну шкалу оцінювання навчальних досягнень студента.

Студент при вчасному складанні двох модулів за семестр, звіту з практичних занять може отримати автоматично оцінку по курсу відповідно до наступної таблиці.

Модулі	Модуль I			Модуль II			Кількість балів у семестрі*	Підсумковий контроль (залік, екзамен)**	
Кількість балів за модуль	40		Модульний контроль	50		Модульний контроль			
Змістові модулі	ЗМ 1			ЗМ 2					
Кількість балів за ЗМ та модульний контроль	20			10	20		10	100	40
Кількість балів за видами роботи	Лекції	Практичні	СРС	Модульний контроль	Лекції	Практичні	Модульний контроль		
Відвідування	3				4				
Активність на заняттях		18				18			
Виконання СРС			9					18	
Наукова робота	Участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах, студентських олімпіадах та конкурсах – 0-15 балів							15	

Критерії оцінювання модульного завдання (письмова робота)

Завдання	Кількість балів
Питання 1	3
Питання 2	4
Питання 3	3
Разом	10

Критерії оцінювання екзаменаційного завдання

Завдання	Кількість балів
Питання 1	10
Питання 2	15
Питання 3	15
Разом	40

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

«Відмінно» - A (90-100 балів) – виставляється студенту, який глибоко та міцно засвоїв матеріал, відмінно справляється з задачами та питаннями, показує знайомство з фаховою літературою, володіє різносторонніми навичками та прийомами виконання практичних завдань, вміє добре орієнтуватись у виробничих ситуаціях.

«Добре» - BC (75-89 балів) – виставляється студенту, який твердо знає програмний матеріал, правильно застосовує теоретичні знання при рішенні практичних завдань, володіє необхідними навичками та прийомами їх виконання.

«Задовільно» - DE (64-74 балів) – виставляється студенту, який має знання тільки основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, неправильне тлумачення окремих елементів завдання та відчуває труднощі при виконанні практичних завдань.

«Незадовільно» - FX (35-59 балів) - виставляється студенту, який дає необґрунтовані відповіді на запитання, допускає суттєві помилки у використанні понятійного апарату. Не простежується логічність та послідовність думки. Формулювання хаотичні та не усвідомлені.

«Незадовільно» - F (1-34 балів) - виставляється студенту, який не засвоїв зміст дисципліни, вміння та навички не набуті.

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Борисевич Л. В., Соловей А. М. ТЕОРІЯ КУЛЬТУРИ: словник понять та термінів. – Івано-Франківськ, 2014. – 50с.

2. Генік Л. Я. Історія української культури. Навчально-методичний комплекс: програми, бібліографія, методичні рекомендації, самостійна робота студентів. – Івано-Франківськ, 2016. – 86с.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бойко О. Новітня історія України (2014-2019). К: ВЦ «Академія», 2020. 160 с.
2. Бойко О. 30 років незалежності України: у 2-х т. Т.1. До 18 серпня 1991 року. К.: Видавництво «Фоліо», 2021. 448 с.
3. Бугрій В. С. Історія та культура України : навч. посіб. / В. С. Бугрій ; М-во освіти і науки України, Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. Суми : Цьома С. П., 2017. 316 с.
4. Греченко В. А. Історія та культура України : підручник / В. А. Греченко ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2017. 319 с.
5. Історія та культура України : метод. вказівки для студентів заочної форми навчання усіх спеціальностей / Укладачі О. О. Петутіна, Л. П. Савченко. Харків : НТУ «ХП», 2019. 30 с.
6. Історія України. Курс лекцій для студентів технічних вузів / під заг. ред. В. І. Ніколаєнко. Харків: НТУ «ХП», 2000. 474 с.
7. Історія та культура України : підруч. для студентів техн. спец. ВНЗ / М. І. Бушин, О. М. Бут, О. І. Гуржій, С. М. Ховрич ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси : Гордієнко Є. І., 2018. 1152 с.
8. Історія та культура України : навч. посіб. для студентів неісторич. спец. / [Т. В. Кузнець, О. В. Лісовська, О. В. Скус] ; М-во освіти і науки України, Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. Умань : Сочінський М. М., 2017. 175 с.
9. Калініченко В. В. Історія України : підручник для історичних факультетів вищих навчальних закладів в 3 част. / В. В. Калініченко, І. К. Рибалка. Ч. 3 1917–2003. Харків : ХНУ ім. Каразіна, 2004. 628 с.
10. Коршунова, Ірина Павлівна. Історія та культура України : навч. посіб. / І. П. Коршунова, Н. А. Лемешева, А. С. Міносян ; М-во освіти і науки України, Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. Харків : Смугаста тип., 2017. 170 с.
11. Михайлуца М. І. Історія України і її державності: осучаснений погляд : навч. посіб. / М. Михайлуца, О. Шипотілова ; М-во освіти і науки України, Одес. нац. мор. ун-т, Навч.-наук. мор. гуманітар. ін-т. Вид. 2-ге, допов. Херсон : Олді-плюс, 2018. 172 с.

Додаткова

11. Брехуненко В. Війна за свідомість. Російські міфи про Україну та її минуле. К.: ПАТ «Віпол», 2017. 280 с.
12. Брехуненко В. Україна й українці. Ім'я як поле битви. К.: «Друкарня «Рута», 2020. 272 с.

13. Брехуненко В. Братня навала. Війни Росії проти України. К., 2016. 248 с.

14. В'ятрович В.М. Історія з грифом «Секретно». Львів: Центр досліджень визвольного руху, 2011. 328 с., іл. URL: https://shron3.chtyvo.org.ua/Viatrovych_Volodymyr/Istoriia_z_hryfom_Sekretno_Taiemn_ukr_mynuloho_z_arkh_KNB.pdf

15. В'ятрович В. Нотатки з кухні «переписування історії». К.: Наш формат, 2021. 528 с.

16. Дорошко М. Неоголошені війни Росії проти України у ХХ – на початку ХХІ ст.: причини і наслідки. К.: Видавництво «Ніка-Центр», 2020. 192 с.

17. Ідрісов Д. Невідомі сторінки історії України. Україна і світ. К.: Видавництво «Фоліо», 2019. 222 с.

18. Історія Української Держави. Гетьманат Ранньомодерної доби. Відп. ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. К.: Арій, 2018. 720 с.

19. Кіпіані В. Війна двох правд. Поляки та українці у кривавому ХХ столітті. Харків: Vivat, 2017. 320 с.

20. Навігатор з історії України. Світові війни /Маєвський О., Мержиєвська В., Цеунов І., Житня-Кебас Д. К.: Портал, 2022. 299 с.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://www.nbuv.gov.ua/node/554> - Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського, каталоги.

2. <https://ucf.in.ua> - Український культурний фонд.

3. <http://history.org.ua/uk> - Інститут історії України.

4. <https://www.istpravda.com.ua> – Історична правда

5. <https://uinp.gov.ua> – Український інститут національної пам'яті

Вимоги для виконання контрольної та зразок титульної сторінки.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА ІСТОРІЇ НАУКИ І ТЕХНІКИ

Контрольна робота

із дисципліни «Історія України та української культури»

Виконав:
Студент 1-го курсу, денної/заочної форми навчання
Група
ПП

Перевірив:
Викладач ПП
вчений ступінь, звання
оцінка, підпис

Київ 2024

Рекомендується така структура роботи:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаної літератури згідно з бібліографічними вимогами;
- додатки.

Титульний аркуш є першим у контрольній роботі та заповнюється здобувачем.

У вступі обґрунтовується доцільність вибору даної теми.

Основна частина може містити:

- теоретичне обґрунтування актуальності та важливості основних положень, які викладені в даній роботі;
- аналіз і систематизацію наявного матеріалу.
- У висновках дається коротке узагальнення отриманих висновків.

У додатках розміщують матеріали (таблиці, схеми, моделі, рисунки, формули та розрахунки, тощо), які ілюструють, підтверджують теоретичні положення та практичні результати виконаної роботи.